

รอบคอบกับชีวิต
ด้วยการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณ
(Retirement Planning)

ปิ๊อ ยังอยู่ในวัยหนุ่มสาว เรามักไม่ค่อยนึกถึงการวางแผนการเงินสำหรับอนาคตเท่าไรนัก โดยเฉพาะแผนการเงินที่จะสำรองไว้ใช้เมื่อถึงวัยเกษียณ ส่วนใหญ่จะมัวแต่บริหารจัดการเฉพาะค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในปัจจุบัน โดยอาจจะผัดผ่อนการวางแผนการเงินในวัยเกษียณไปก่อนอย่างไม่มีกำหนด โดยที่หารู้ไม่ว่า ยิ่งเริ่มลงมือช้าเท่าใด ยิ่งทำให้ยอดเงินสะสมในอนาคตลดลง หรือไม่เป็นไปตามเป้าหมายได้มากขึ้นเท่านั้น

แม้ว่าการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณจะมีความสำคัญมากเพียงใดก็ตาม แต่คนส่วนใหญ่อาจมองไม่เห็นความสำคัญ ในขณะเดียวกัน บางคนก็อาจจะวางแผนในเรื่องนี้ไว้แล้วว่าจะต้องทำงานหนักเป็นเวลา 40 ปีเพื่อที่จะมีเงินและทรัพย์สินบัตติสะสมไว้ จากทั้งกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ กองทุนบำนาญ หรือสินทรัพย์อื่นๆ เพื่อให้เพียงพอที่จะใช้จ่ายเมื่อถึงวัยเกษียณ

หากมีการมองการณ์ไกลไว้ตั้งแต่ต้น โดยวางแผนทางการเงินเพื่อสำรองไว้ใช้จ่ายในยามเกษียณ เท่ากับเป็นเครื่องรับประกันได้ว่า คุณจะมีชีวิตที่สุขสบายตลอดไป โดยไม่ต้องมาเดือดร้อนยามแก่เฒ่าเพราะทำงานหารายได้มาเลี้ยงตัวเองไม่ได้ เมื่อตระหนักถึงความสำคัญของแผนการเงินในส่วนนี้แล้ว มาเร่งวางแผนเป้าหมายในการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณไว้ตั้งแต่นี้ดีกว่า

มองไปข้างหน้า ตั้งเป้าหมายที่ชัดเจนในการเกษียณ

เพื่อให้แผนทางการเงินเพื่อใช้ในการเกษียณดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ต้องมีการวางเป้าหมายให้ชัดเจนและมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ ทบทวนและพิจารณาให้ดีว่าคุณต้องการคุณภาพชีวิตเช่นไรหลังวัยทำงาน เช่น ต้องการท่องเที่ยวพักผ่อน ต้องการมีบ้านพัก มีกิจการเล็กๆ เป็นของตัวเอง หรือเพียงต้องการเงินไว้ใช้จ่ายให้เพียงพอในแต่ละเดือน โดยไม่ต้องเปลี่ยนแปลงชีวิตความเป็นอยู่ของคุณมากนัก สิ่งเหล่านี้ต้องถามตัวเองให้ชัดเจนก่อน เริ่มต้นวางเป้าหมายใดๆ

เมื่อประมวลความต้องการต่างๆ จนได้เป้าหมายที่ชัดเจนแล้ว ต้องแน่ใจด้วยว่าเป้าหมายนั้นสอดคล้องกับรายรับรายจ่ายและความสามารถในการหารายได้ของคุณ เช่น ถ้าในแต่ละเดือนคุณมีเงินสะสมอยู่ไม่มากนัก และเงินก้อนนี้ยังต้องนำไปใช้ในแผนการเงินอื่นๆ ด้วย อาจจะต้องลดเป้าหมายการเงินหลังเกษียณลงมาให้เหมาะสมกับความเป็นจริง ปัจจุบันต่อไปนี้จะช่วยให้คุณประมาณการหาเงินก้อนที่ทำให้คุณมีเงินพอใช้หลังเกษียณได้

- รายได้ต้นฉบับจากปัจจุบันจนเกษียณ
- ระยะเวลาต้นฉบับจากปัจจุบันจนเกษียณ

วิธีคิดก็คือ ประมาณการว่าคุณจะเกษียณอายุเมื่อใด ซึ่งโดยทั่วไปจะเกษียณตอนอายุ 60 ปี

หลังจากนั้นจดลงไปในสมุดบันทึกให้เห็นเป็นรูปธรรม ช่วยให้คุณได้รู้ด้วยว่ามีเวลาทำงานอีกกี่ปี และคำนวณได้ว่ามีความสามารถที่จะหาเงินอีกจำนวนเท่าใดเพื่อเก็บไว้ใช้หลังเกษียณ เมื่อได้ตัวเลขของทั้งสองส่วนแล้ว จดบันทึกต่อไปเกี่ยวกับข้อมูลต่อไปนี้

- ระยะเวลาที่ผู้ออมจะดำรงชีพหลังเกษียณ
- ค่าใช้จ่ายโดยประมาณที่เพียงพอสำหรับการดำรงชีพ ซึ่งมีการประมาณการได้ว่ารายได้ที่เพียงพอสำหรับการดำรงชีพอย่างปกติคิดเป็นเงิน 80 % ของเงินเดือนเฉลี่ย 5 ปีสุดท้ายก่อนเกษียณ
- อัตราเงินเฟ้อ ซึ่งจะมีผลกระทบต่อค่าของเงินในอนาคต อัตราเงินเฟ้อยิ่งสูง ค่าของเงินในอนาคตยิ่งลดน้อยลง
- อัตราผลตอบแทนของเงินออม ยิ่งมีผลตอบแทนของเงินออมสูง ยิ่งทำให้มีเงินสะสมก้อนใหญ่ในยามเกษียณ

คำนวณเผื่อไปจนถึงว่า หลังจากเกษียณแล้วเราน่าจะมีชีวิตอยู่อีกกี่ปี ถ้าไม่รู้จะเริ่มต้นจากตรงไหน คิดจากอายุเฉลี่ยของคนไทย ลบออกจากอายุในวัยเกษียณของคุณก็ได้ (อายุเฉลี่ยของคนไทยผู้ชายคือ 70 ปี ผู้หญิง 75 ปี) รวมทั้งนำปัจจัยอื่นๆ มาคิดรวมด้วยไม่ว่าจะเป็นการแพทย์ที่ทันสมัยขึ้นอาจทำให้อายุยืนยาวออกไป

สำรองเงินไว้เท่าใดจึงจะพอใช้หลังเกษียณ

หลังจากคำนวณเรียบร้อยแล้วว่าต้องใช้ชีวิตหลังเกษียณอีกกี่ปี สิ่งที่ต้องทำต่อไปคือ ลองคำนวณว่าต้องใช้เงินในแต่ละเดือนเป็นจำนวนเท่าใด ต้องนำปัจจัยหลายๆอย่างมาคิดประกอบด้วย ไม่ว่าจะเป็นอัตราเงินเฟ้อ สภาพเศรษฐกิจ และสภาวะแวดล้อมของตัวคุณเอง ซึ่งแต่ละคนย่อมแตกต่างกันออกไปตามรูปแบบชีวิต

หลักในการคำนวณ อาจดูว่ารายได้รายจ่ายส่วนใดที่น่าจะเพิ่มขึ้นหรือลดลง เช่น ค่าใช้จ่ายหลังเกษียณที่ลดลงคือค่าใช้จ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวกับการทำงาน ไม่ว่าจะเป็นค่าใช้จ่ายในการเดินทาง การแต่งตัว ค่าอาหารนอกบ้าน แต่ในขณะเดียวกัน ค่าใช้จ่ายที่ต้องนำมาใช้หลังเกษียณก็คือเงินออมที่เก็บไว้ในช่วงทำงานนั่นเอง รวมทั้งต้องเผื่อสำหรับค่าใช้จ่ายด้านรักษาพยาบาลที่ไม่คาดคิดด้วย

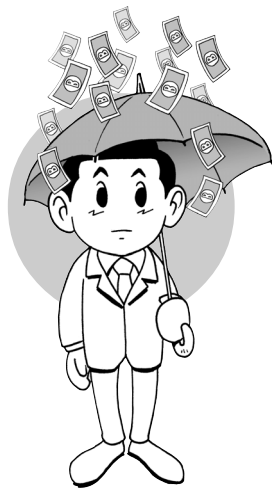
อัตราเงินเฟ้อเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่จะเข้ามากำหนดแผนทางการเงินหลังเกษียณของคุณที่จะทำให้อำนาจการซื้อของคุณน้อยลง ยิ่งอัตราเงินเฟ้อเพิ่มสูงขึ้นเท่าใด เงินออมของคุณยังมีค่าลดลงเท่านั้น ปัจจัยหลักๆ เหล่านี้ล้วนแต่มีความสำคัญในการประมาณการจำนวนเงินที่เหมาะสมซึ่งต้องใช้ในชีวิตหลังเกษียณทั้งสิ้น

ตัวอย่างการประมาณจำนวนเงินที่ต้องการและจำนวนเงินที่ต้องสะสมหลังจากเกษียณ
เพื่อให้เห็นภาพชัดเจนขึ้น ลองมาดูตัวอย่างจากครอบครัวของเอกพงษ์ซึ่งเป็นพนักงานบริษัท และภรรยาเป็นข้าราชการ ทั้งสองมีอายุ 30 ปี และมีบุตร 2 คน อายุ 3 ขวบ และ 1 ขวบ รายได้ของทั้งสองคนรวมกันประมาณ 500,000 บาทต่อปี และทั้งสองจะเกษียณอายุในอีก 30 ปีข้างหน้าเมื่อตอนอายุ 60 ปี

ประมาณค่าใช้จ่ายต่อปีหลังจากที่เกษียณ

● ปัจจุบันนี้ค่าใช้จ่ายของครอบครัวคือ 400,000 บาทต่อปี ซึ่งทั้งสองคนนั้นประมาณค่าใช้จ่ายหลังเกษียณไว้ที่ 70% ของค่าใช้จ่ายปัจจุบัน เพราะเมื่อถึงเวลาที่เกษียณนั้นค่าใช้จ่ายบางอย่างจะลดลง เช่น ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับบุตร ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับเสื้อผ้า การผ่อนบ้าน ผ่อนรถ

- ค่าใช้จ่ายหลังเกษียณที่ประมาณไว้คือ 280,000 บาทต่อปี ($70\% \times 400,000$)

ประมาณรายได้ต่อปีหลังเกษียณ

- ครอบครัวของคุณเอกพงษ์พิจารณาว่าจะมีเงินก้อนที่ได้จากแหล่งใดบ้างเมื่อจะเกษียณ เช่น เงินจากกบข. เงินจากกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ และนำเงินก้อนนี้มาคิดเฉลี่ยเป็นเงินได้แต่ละปี เมื่อคำนวณแล้วครอบครัวของเอกพงษ์จะได้เงินก้อนมา 1,500,000 บาท และคิดว่าจะมีชีวิตอยู่ต่ออีก 15 ปีหลังจากเกษียณ ดังนั้นเงินก้อนนี้เขาก็จะใช้ได้ 100,000 บาท ต่อปี ($1,500,000 \div 15$)

- นำรายได้จากแหล่งอื่นๆมารวมกัน เช่น ภรรยาที่มีเงินบำนาญ 10,000 บาทต่อเดือน คิดเป็น 120,000 บาทต่อปี และทั้งสองยังมีรายได้จากแหล่งอื่นๆอีก เช่น ดอกเบี้ย ค่าเช่าบ้าน รวมกันแล้ว 50,000 บาทต่อปี

- นำรายได้ทั้งหมดมารวมกัน

- เมื่อได้รายได้รวมต่อปีแล้ว นำค่าใช้จ่ายรายปีที่ประมาณการไว้มาลบด้วยรายได้รายปีที่ได้รับตอนเกษียณ จำนวนเงินที่ได้ก็คือเงินแต่ละปีที่จะต้องหามาสะสมไว้เพื่อที่จะเพียงพอกับชีวิตความเป็นอยู่หลังเกษียณ

จากตัวอย่างคือ 10,000 บาท (ถ้าตัวเลขเป็นลบแสดงว่ามีรายได้มากกว่ารายจ่ายซึ่งพอเพียงจะใช้หลังเกษียณแล้ว) แต่อย่าลืมว่าวิธีนี้เป็นเพียงการประมาณการเท่านั้น ทางที่ดีคือน่าจะสะสมเงินไว้ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพราะยังมีปัจจัยแวดล้อมอื่นๆที่คาดไม่ถึงอีกมากที่อาจทำให้เงินที่ประมาณการไว้ไม่เพียงพอ

นำอัตราเงินเฟ้อมาพิจารณา

- ประมาณค่าของอัตราเงินเฟ้อจนถึงเกษียณ (30 ปี) จากตัวอย่าง ประมาณการอัตราเงินเฟ้อ 3% ต่อปีทุกๆปีเป็นระยะเวลา 30 ปี

- จากการคำนวณหาค่า Inflation Factor ของอัตราเงินเฟ้อ 3% ในระยะเวลา 30 ปี จนถึงตอนเกษียณ คิดเป็น 2.42 (ดูค่าของเงินในอนาคต Future Value ในตาราง A หน้า 149)

- นำจำนวนเงินที่ขาดอยู่ (10,000 บาท) มาปรับด้วยอัตราเงินเฟ้อ 3% ทุกๆปี เป็นเวลา 30 ปี ซึ่งเงินจำนวนนี้จะเพิ่มขึ้นทุกๆปีเนื่องจากอัตราเงินเฟ้อจนเท่ากับ 24,200 ($10,000 \times 2.42$)

คำนวณหาจำนวนเงินที่ต้องสะสมไว้ทุกๆปีเพื่อใช้หลังเกษียณ

- ประเมินการผลตอบแทนจากการลงทุนหลังเกษียณของเงินก้อนจากตัวอย่างคือ 5% ต่อปี

- หาจำนวนเงินก้อนที่ต้องการตอนเกษียณเพื่อที่จะสร้างรายได้ให้เท่ากับจำนวนเงินที่ต้องการเพิ่ม จากตัวอย่างคือ 484,000 บาท วิธีการคำนวณคือ นำจำนวนเงินที่ขาดอยู่ (ดูข้อ 12 จากตารางหน้า 73) มาหารด้วยอัตราผลตอบแทนที่ประมาณการ

$$[5\% (24,200 \div 0.05) = 484,000 \text{ บาท}]$$

- เงินจำนวน 484,000 บาท ซึ่งนำมาคำนวณจากผลตอบแทน 5% ต่อปี จะสร้างรายได้ให้เอกพงษ์และภรรยาเท่ากับจำนวนเงินที่ต้องการหาเพิ่มเติมจากเงินได้อื่นๆตอนเกษียณ (24,200)

คำนวณหาจำนวนเงินที่ต้องออมรายปีเพื่อที่จะได้เงินก้อน (484,000 บาท)

- หาประมาณผลตอบแทน (อัตรา) ดอกเบี้ย 5% ต่อปี ในระยะเวลา 30 ปีก่อนเกษียณ ซึ่งเป็นจำนวนเงินที่เอกพงษ์ต้องออมต่อปี

- จากตาราง B (หน้า 151) Factor of Annuity ของเงิน 1 บาท สะสมทุกๆปี อัตราดอกเบี้ย 5% ต่อปี ในระยะเวลา 30 ปี Future Value Factor คือ 66.438

- นำตัวเลขที่ได้ไปหาร เงินจำนวน $(484,000 \div 66.438)$ บาท ได้ = 7,285 บาท

- เงินออมในแต่ละปีที่เอกพงษ์จะต้องสะสมเงินเพิ่มเพื่อการเกษียณ และนำไปลงทุนให้ได้ผลตอบแทนอย่างน้อย 5% เป็นระยะเวลา 30 ปีก่อนถึงเวลาเกษียณ คือ 7,285 บาท ถึงจะพอใช้ตอนเกษียณตามที่วางแผนไว้

ตัวอย่างการประมาณจำนวนเงินที่ต้องการตอนเกษียณ

ชื่อ เอกพงษ์	วันที่.....
ประมาณ ค่าใช้จ่ายในบ้าน ค่าใช้จ่ายประจำวัน (ต่อปี)	
1. ประมาณจำนวนปีที่ทำงานก่อนเกษียณ	30 ปี
2. ค่าใช้จ่ายในบ้านและค่าใช้จ่ายประจำวัน (ไม่รวมเงินออม)	400,000
3. ประมาณค่าใช้จ่ายหลังเกษียณเป็นเปอร์เซ็นต์ของค่าใช้จ่ายปัจจุบัน	70 %
4. ค่าใช้จ่ายต่อปีหลังเกษียณ (2 x 3)	280,000
ประมาณรายได้ตอนเกษียณ (ต่อปี)	
5. เงินบำนาญ	120,000
6. เงินจากกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ (เงินจาก กบข.) (เฉลี่ยรายปีเป็นเวลา 15 ปี)	100,000
7. เงินจากแหล่งอื่นๆ	50,000
8. รวมรายได้ต่อปี (5+6+7)	270,000
9. จำนวนเงินที่ขาดและต้องหาเพิ่มต่อปี (4-8)	10,000
นำอัตราเงินเฟ้อมาปรับ	
10. ประมาณค่าอัตราเงินเฟ้อระยะเวลาจากปัจจุบันถึงตอนเกษียณอายุ	3 %
11. ตัวคูณ (Inflation Factor) ของอัตราเงินเฟ้อ 3% ระยะ 30 ปีก่อนเกษียณ	2.42
12. จำนวนเงินที่ต้องหาเพิ่มต่อปีและปรับด้วยอัตราเงินเฟ้อ (9 x 11)	24,200
คำนวณหาจำนวนเงินก้อนที่ต้องการเพื่อที่จะสร้างรายได้ต่อปีหลังเกษียณ	
ให้เท่ากับจำนวนเงินที่ต้องหาเพิ่ม (12)	
13. ประมาณผลตอบแทนจากการลงทุนของช่วงเวลาลงทุนหลังเกษียณ	5 %
14. จำนวนเงินก้อนที่ต้องการยามเกษียณ (12 ÷ 13)	484,000
คำนวณหาจำนวนเงินที่ต้องออมรายปีเพื่อที่จะได้เงินก้อน (14)	
15. ประมาณผลตอบแทนจากการลงทุนของช่วงก่อนเกษียณ	5 %
16. Future Value of Annuity Factor ที่อัตราดอกเบี้ย 5% ในระยะเวลา 30 ปี	66.438
17. จำนวนเงินออมที่ต้องเก็บสะสมไว้ในแต่ละปี (14 ÷ 16)	7,285

สูตรคำนวณเงิน 73

ประเด็นสำคัญที่คุณต้องพิจารณาในการวางแผนเพื่อการเกษียณ

- คุณสามารถคาดการณ์อายุของคุณได้หรือไม่ว่าจะยืนยาวเพียงใด
- คุณมีเป้าหมายในการที่จะเกษียณอายุหรือไม่
- คุณต้องการเงินอีกจำนวนเท่าไรที่จะช่วยให้คุณดำรงชีวิตหลังการทำงานเพื่อที่จะบรรลุเป้าหมายที่คุณวางไว้
- เงินที่คุณจะได้รับหรือที่สะสมอยู่จะเพียงพอกับชีวิตหลังการทำงานของคุณหรือไม่

จะหาเงินก้อนเพื่อใช้หลังเกษียณได้จากแหล่งใด

แค่คิดคงยังไม่พอ ต้องลงมือศึกษาว่าแหล่งที่มาของจำนวนเงินที่จะนำมาใช้เพื่อการเกษียณคือแหล่งใดบ้าง เพื่อจะได้เลือกลงทุนและวางแผนการเงินให้สอดคล้องกับรูปแบบชีวิตของคุณ และดูว่าคุณได้ออมเงินไว้กับแหล่งใดบ้าง และจะออมเพิ่มกับแหล่งใดอีก

การฝากเงินกับธนาคาร

วิธีนี้มีความมั่นคงปลอดภัย เนื่องจากรัฐบาลยังค้ำประกันเงินต้นและดอกเบี้ย และมีสภาพคล่องที่ดี สามารถเบิกเงินสต็อกออกมาใช้ได้ทุกเมื่อ แต่มีข้อด้อยอย่างหนึ่งที่ทราบกันดีว่า อัตราดอกเบี้ยเงินฝากนั้นจะค่อนข้างต่ำ ยิ่งปัจจุบันนี้ต่ำลงมาก ลดต่ำลงกว่าอัตราเงินเฟ้อ

การทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์หรือแบบบำนาญ

การทำประกันชีวิตแบบนี้นอกจากจะได้รับความคุ้มครองตามเงื่อนไขกรมธรรม์แล้ว คุณยังรู้ผลตอบแทนที่แน่นอน เช่น คุณซื้อกรมธรรม์แบบสะสมทรัพย์ที่ทุนประกัน 200,000 บาท ถ้าคุณเสียชีวิตระหว่างที่กรมธรรม์มีผลบังคับ ผู้รับประโยชน์จะได้รับเงิน 200,000 บาท หรือถ้าครบอายุกรมธรรม์แล้วคุณยังมีชีวิตอยู่ คุณก็จะได้รับเงิน 200,000 บาทคืน และกรมธรรม์บางแบบนี้จะมีเงินปันผลคืนให้คุณในระหว่างอายุสัญญาด้วย

อีกประเภทหนึ่งคือ กรมธรรม์ประกันชีวิตแบบบำนาญ (Annuity) ที่จะจ่ายเงินให้ผู้ทำประกันเป็นรายงวดตามสัญญาเมื่อเกษียณหรือครบสัญญา

นอกจากนั้นเงินที่คุณชำระเป็นค่าเบี้ยประกันชีวิตเป็นจำนวนเงินไม่เกิน 50,000 บาท ยังนำมาลดหย่อนภาษีได้อีกด้วย แต่ข้อดีของการทำประกันชีวิตคือ ขาดสภาพคล่อง เพราะเป็นการซื้อความคุ้มครองและสะสมเงินระยะยาว ทำให้คุณสูญเสียโอกาสที่จะนำเงินจำนวนนี้ไปลงทุนในเครื่องมือลงทุนอื่นๆ ที่อาจจะให้ผลตอบแทนสูงกว่า

เงินกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

เป็นเครื่องมือที่ช่วยวางแผนการเงินให้คนที่ทำงานในภาคเอกชนสะสมเงินเข้ากองทุนทุกๆ เดือน โดยนายจ้างจะจ่ายสมทบเข้ากองทุนด้วย แต่การจะสะสมเงินเข้ากองทุนนั้นขึ้นอยู่กับความสมัครใจร่วมกันของลูกจ้างและนายจ้าง มีข้อดีคือ ได้สะสมเงินทั้งส่วนของลูกจ้างเองรวมกับส่วนของนายจ้างด้วย ผลประโยชน์ที่มากกว่านั้นคือ เงินที่จ่ายเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพยังได้รับการยกเว้นภาษีด้วย

เงินจากกองทุนประกันสังคมกรณีชราภาพ

สำหรับผู้ที่ทำงานในภาคเอกชนนั้น นอกจากจะสะสมเงินเข้ากองทุนประกันสังคมแล้วยังเพิ่มความคุ้มครองจากกองทุนประกันสังคมได้ โดยสะสมเงินเพิ่มเพื่อขยายความคุ้มครองกรณีสงเคราะห์บุตรและชราภาพ เงินที่จะได้รับจากกองทุนประกันสังคมนั้นแบ่งเป็นเงินบำนาญชราภาพและเงินบำเหน็จชราภาพที่เป็นเงินก้อนเดียว ตามรายละเอียดต่อไปนี้

กรณีเงินบำนาญชราภาพ

เงื่อนไขของผู้ที่จะใช้สิทธิ์ได้ : ต้องจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนประกันสังคมไม่น้อยกว่า 180 เดือน ไม่ว่าจะระยะเวลา 180 เดือนจะติดต่อกันหรือไม่ก็ตาม โดยมีอายุครบ 55 ปีบริบูรณ์ และสิ้นสุดการประกันตนกับกองทุนประกันสังคม

การจ่ายเงินบำนาญชราภาพแบ่งเป็น 2 กรณี

1. ในกรณีที่จ่ายเงินสมทบครบ 180 เดือน จะมีสิทธิ์ได้รับเงินบำนาญชราภาพในอัตราร้อยละ 15 ของค่าจ้างเฉลี่ย 60 เดือนสุดท้าย ซึ่งใช้พื้นฐานในการคำนวณเงินสมทบก่อนจะสิ้นสุดการประกันตนกับกองทุนประกันสังคม
2. ถ้าจ่ายเงินสมทบเกินกว่า 180 เดือน ให้รับอัตราเงินบำนาญชราภาพ จากอัตรา ร้อยละ 15 เพิ่มอีกร้อยละ 1 ต่อระยะเวลาการจ่ายเงินสมทบทุก 12 เดือน

เงินจากกองทุนประกันสังคมกรณีบำเหน็จชราภาพ

เงื่อนไขของผู้ที่จะใช้สิทธิ์ได้ : เป็นผู้ที่ยจ่ายเงินสมทบไม่ครบ 180 เดือน ความเป็นผู้ประกันตนสิ้นสุดลงและมีอายุครบ 55 ปีบริบูรณ์ หรือเป็นผู้ทุพพลภาพหรือถึงแก่ความตาย

การจ่ายเงินบำเหน็จชราภาพแบ่งเป็น 2 กรณี

1. กรณีจ่ายเงินสมทบต่ำกว่า 12 เดือน จะได้รับเงินบำเหน็จชราภาพเท่ากับจำนวนเงินสมทบที่ผู้ประกันตนจ่ายสมทบเข้ากองทุน
2. กรณีจ่ายเงินสมทบตั้งแต่ 12 เดือนขึ้นไป จะได้รับเงินบำเหน็จชราภาพเท่ากับจำนวนเงินสมทบที่ผู้ประกันตนและนายจ้างจ่ายสมทบเข้ากองทุน พร้อมผลประโยชน์ตอบแทนตามที่สำนักงานประกันสังคมกำหนด

เงินจากกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ หรือ กบข.

เงินจากกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการคือเงินก้อนที่ข้าราชการที่เป็นสมาชิก กบข. จะได้รับจากกองทุนเมื่อออกจากราชการ โดยสมาชิก กบข. จะสะสมเงินเข้ากองทุนทุกเดือน และรัฐบาลจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนให้เป็นประจำทุกเดือนเช่นกัน นอกจากนี้ยังมีเงินประเดิมและเงินชดเชยที่รัฐบาลจ่ายเพิ่มเติมให้แก่สมาชิก กบข. ที่มีสิทธิ์และเลือกรับบำนาญอีกด้วย โดยเงินประเดิมจะมีให้เฉพาะสมาชิกที่บรรจุรับราชการก่อนวันที่ 27 มีนาคม 2540 เท่านั้น หากจะเปรียบเทียบให้เห็นภาพชัดเจนยิ่งขึ้น กบข. คือกองทุนสำรองเลี้ยงชีพของข้าราชการที่เป็นสมาชิกนั่นเอง

เงินบำเหน็จบำนาญจากกระทรวงการคลัง

เมื่อข้าราชการออกจากราชการ และมีเวลาราชการตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด สามารถเลือกรับบำเหน็จหรือบำนาญตามสิทธิ โดยมีรายละเอียดดังนี้

เงินบำเหน็จ คือ เงินที่รัฐจ่ายให้เพียงครั้งเดียว เมื่อข้าราชการออกจากราชการและมีเวลาราชการ 10 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป หรือออกจากราชการเพราะสูงอายุ ทุพพลภาพ ทดแทนในกรณีนี้ต้องมีเวลาราชการ 1 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป

สูตรคำนวณเงินบำเหน็จ

บำเหน็จ = เงินเดือนเดือนสุดท้าย x เวลาราชการ

เงินบำนาญ คือ เงินที่รัฐจ่ายให้แก่ข้าราชการที่ออกจากราชการ โดยมีเวลาราชการ 25 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป หรือออกจากราชการด้วยเหตุสูงอายุ ทุพพลภาพ ทดแทน และมีเวลาราชการ 10 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป โดยเงินบำนาญจะจ่ายให้แก่ข้าราชการเป็นรายเดือน

สูตรคำนวณเงินบำนาญ

สำหรับข้าราชการที่ไม่ได้เป็นสมาชิก กบข.

$$\text{บำนาญ} = \frac{\text{เงินเดือนเดือนสุดท้าย} \times \text{เวลาราชการ}}{50}$$

สำหรับข้าราชการสมาชิก กบข.

$$\text{บำนาญ} = \frac{\text{เงินเดือนเฉลี่ย 60 เดือนสุดท้าย} \times \text{เวลาราชการ}}{50}$$

*แต่ไม่เกินร้อยละ 70 ของเงินเดือนเฉลี่ย 60 เดือนสุดท้าย

กองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ

(RMF หรือ Retirement Mutual Fund)

เป็นการลงทุนระยะยาวที่กำหนดให้ผู้ลงทุนต้องซื้อหน่วยลงทุนต่อเนื่องทุกปีนับจากปีที่เริ่มลงทุนจนถึงอายุ 55 ปี เป็นการลงทุนอีกรูปแบบหนึ่งที่รัฐบาลสนับสนุน เพื่อเป็นทางเลือกของคนทำงานในการสะสมเงินเพิ่มเติมไว้ใช้จ่ายในยามเกษียณ

ในกรณีของกองทุนสำรองเลี้ยงชีพนั้นเป็นสวัสดิการที่นายจ้างจัดให้กับลูกจ้าง มีการสะสมเงินโดยการหักจากเงินเดือนของลูกจ้าง และนายจ้างร่วมจ่ายเงินสมทบ แต่ RMF นั้นเป็นเรื่องที่คนทำงานสมัครใจทำด้วยตัวเอง ถ้ามีเงินมากก็ลงทุนมาก โดยไม่จำกัดอยู่ในวงเงินซึ่งที่ทำงานระบุให้ลงเงินเท่านั้น พนักงานสามารถเลือกได้เอง และการลงทุนใน RMF นั้นถือเป็นการลงทุนในกองทุนรวมประเภทหนึ่ง การลงทุนในกองทุนรวมนั้นเป็นการนำเงินของนักลงทุนรายย่อยมาองรวมกันให้เป็นก้อนใหญ่ โดยมีมืออาชีพเอาเงินก้อนนี้ไปบริหารให้เกิดดอกผล โดยกองทุนรวมจะมีความเสี่ยงหลายแบบให้นักลงทุนเลือกแตกต่างกันออกไป

แต่ RMF นั้นพิเศษกว่ากองทุนรวมอื่น ตรงที่เงินลงทุนและกำไรจากการขายหน่วยลงทุน (Capital Gain) นั้นไม่ต้องเสียภาษีเงินได้ ถ้าลงทุนมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี และการลงทุนนั้นเป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนด ซึ่งกำหนดการลงทุนขั้นต่ำคิดเป็น 3% ของรายได้ หรือ 5,000 บาท แล้วแต่จำนวนใดจะต่ำกว่า และลงทุนได้สูงสุดไม่เกิน 15% ของรายได้ต่อปี หรือรวมที่จ่ายเข้ากับกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ หรือกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการแล้วไม่เกิน 300,000 บาท

เงื่อนไขการลงทุนที่จะได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษี

- เงินลงทุนขั้นต่ำที่สุด 3 % หรือ 5,000 บาท และสูงสุดไม่เกิน 15 % ของรายได้ในแต่ละปี (แล้วแต่จำนวนใดจะต่ำกว่า)
- ต้องลงทุนต่อเนื่องอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง ระยะเวลาการลงทุนได้ไม่เกิน 1 ปีติดต่อกัน
- การขายคืนหน่วยลงทุนทำได้เมื่ออายุไม่ต่ำกว่า 55 ปี หรือถือหน่วยลงทุนมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี

การคำนวณเงินลงทุนขั้นต่ำต่อปีของ RMF

1. ถ้า 3 % ของรายได้ไม่น้อยกว่า 5,000 บาท จำนวนเงินขั้นต่ำคือ 3 %
2. ถ้า 3 % ของรายได้มากกว่า 5,000 บาท จำนวนเงินขั้นต่ำคือ 5,000 บาท
3. ถ้าผู้ลงทุนไม่มีเงินได้ ผู้ลงทุนไม่ต้องลงทุนเพิ่ม ไม่ถือว่าเป็นการผิดเงื่อนไข แต่ต่างจากกรณีที่มีเงินได้ แต่ระยะเวลาลงทุน RMF เกิน 1 ปีติดต่อกัน ซึ่งถือว่าเป็นการผิดเงื่อนไข

ข้อควรรู้อื่นๆเกี่ยวกับ RMF

- RMF เป็นกองทุนแบบไม่จ่ายเงินปันผล
- ผู้ลงทุนไม่สามารถนำไปจำหน่าย จ่ายโอน จำนำ นำไปเป็นประกัน หรือเปลี่ยนมือได้
- สามารถโอนหน่วยลงทุนไปยังบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนรวม (บลจ.) อื่นได้
- ผู้ลงทุนสามารถขายคืนระหว่างปีได้โดยไม่ผิดเงื่อนไข (แต่ต้องไม่ขายก่อนซื้อ) ถ้ายอดซื้อสุทธิของปีนั้นมากกว่าเงินลงทุนขั้นต่ำ แต่ Capital Gain จากการขายคืนจะต้องนำไปเสียภาษี

การคืนผลประโยชน์ในกรณีทำผิดเงื่อนไข

ถ้าคุณทำผิดเงื่อนไขต่างๆ ข้างต้น คุณจะต้องคืนสิทธิประโยชน์ทางภาษีที่ได้รับ 5 ปี ย้อนหลัง (นับตามปีปฏิทิน) โดยชำระคืนภายในเดือนมีนาคมปีถัดไป นับจากปีที่ทำผิดเงื่อนไข และจะต้องชำระเพิ่มอีก 1.5 % ต่อเดือนของยอดภาษีชำระเงินคืน นับจากเดือนเมษายน เป็นต้นไป ในกรณีที่คืนสิทธิประโยชน์ทางภาษีล่าช้าหลังเดือนมีนาคม ทั้งนี้เงินเพิ่มไม่เกิน ภาษีที่ชำระเกิน และจะต้องเสียค่าปรับอีก 2 เท่าของสิทธิประโยชน์ที่ต้องคืนแล้วแต่กรณี การจ่ายค่าปรับ 2 เท่านี้เป็นกรณีที่ไม่ได้ชำระคืนสิทธิประโยชน์ภายในเดือนมีนาคม และต่อมาถูกหมายเรียกจากสรรพากร

สามารถศึกษาข้อมูลการลงทุนใน RMF เพิ่มเติมได้ที่ www.thaimutualfund.com หรือติดต่อสอบถามได้จากบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนรวม หรือที่ตัวแทนขายที่สาขาของธนาคารพาณิชย์ อย่างไรก็ตาม RMF ก็เหมือนกับการลงทุนอื่นๆ ซึ่งคุณควรจะศึกษาข้อมูลให้เข้าใจดีก่อนลงทุน

อีกสิ่งหนึ่งที่ต้องคำนึงถึงคือ ความสำคัญของการประหยัดภาษี การลงทุนในกองทุนรวมเพื่อการเกษียณอายุเป็นช่องทางหนึ่งช่วยให้คุณประหยัดภาษีได้ หรือออมเงินในบัญชีเงินฝากประเภทปลอดภาษี หรือทำประกันชีวิต ซึ่งก็ให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีแก่คุณเช่นกัน คุณต้องศึกษารายละเอียดให้ถี่ถ้วนก่อนจะตัดสินใจเลือกลงทุนเพื่อการเกษียณแบบใดก็ตาม

ข้อควรระวังในการวางแผนเพื่อการเกษียณ

1. สឹมให้คําสําคัญกัการวางแผนเพื่การเกษียณ

เนื่องจกัในปัจจุบันนั้นสภาพเศรษฐกิจและสังคมจะทำให้เราทຸ່มเวลาส่วนใหญ่ให้กับงาน การศึกษา และการหาเลี้ยงชีพในปัจจุบัน มากกว่าที่จะคิดถึงช่วงเวลาที่เรากะเกษียณซึ่งยังไม่มาถึง หรืออาจคิดว่าเมื่อถึงเวลาเกษียณค่อยจัดการแผนชีวิตอีกที ซึ่งเป็นความคิดที่ไม่ถูกต้องนัก เพราะถึงเวลานั้นคุณอาจจะหารายได้ไม่ได้แล้ว ซึ่งสายเกินไปที่จะจัดการอะไรได้

2. เริ่มแผนการเกษียณในเวลาที่ยังเข้าเงินไป

ในช่วงวัย 20 - 30 ปีนั้นเป็นช่วงเวลาที่คนทั่วไปต้องจัดการเรื่องการเงินที่จะต้องให้คําสําคัญก่อน เช่น ซื้อบ้าน ซื้อรถ ส่งผลให้ไม่สามารถที่จะวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณได้จนกว่าจะถึงวัยกลางคน ซึ่งเป็นช่วงอายุที่ภาระทางการเงินเหล่านั้สิ้นสุดหรือลดน้อยลงแล้ว แต่ข้อเท็จจริงคือ ยิ่งวางแผนเพื่อการเกษียณล่าช้าเท่าไร ยิ่งมีเงินสำรองใช้หลังเกษียณลดลงเท่านั้น และดอกเบี้ยทบต้นที่จะได้จากเงินสะสมก่อนนี้จะสามารถนำไปลงทุนเพื่อเพิ่มดอกผลได้อย่างน่าอัศจรรย์

©สงวนลิขสิทธิ์ 83

ตัวอย่างแผนการเงินเพื่อการเกษียณ

นายก และนายช อายุ 35 ปีเท่ากัน เกษียณอายุตอน 60 ปี

วิธีคำนวณ

แผนการเงินเพื่อการเกษียณของนายก.

● ออมเงินทุกๆปี ปีละ 12,000 บาท ที่อัตราดอกเบี้ย 5 % ต่อปี เป็นเวลา 10 ปี หลังจาก 10 ปีแล้ว นายก ออมเงินจำนวนนี้ต่อที่อัตราดอกเบี้ย 5 % เป็นเวลาอีก 15 ปี ตอนเกษียณอายุ 60 ปี นายกจะมีเงินทั้งสิ้น 313,782 บาท

● ใส่เงินเป็นงวดๆทุกปี เปิดตาราง B ดู Future Value of Annuity Factor (หน้า 151) ที่อัตราดอกเบี้ย 5 % ต่อปี เป็นเวลา 10 ปี ได้เท่ากับ 12.578 ดังนั้นเงินออมปีละ 12,000 บาทของนายกนั้น ลุ้นปีที่ 10 จะได้เงินจำนวน 150,936 บาท ($12,000 \times 12.578$)

● ออมเงินจำนวนนี้ (150,936) ต่ออีก 15 ปีที่อัตราดอกเบี้ย 5 % ต่อปี (ดูข้อมูลจากตาราง A หน้า 149 ในส่วน Future Value Factor = 2.079) นายกจะได้เงินจำนวน 313,796 บาท ($150,936 \times 2.079$)

แผนการเงินเพื่อการเกษียณของนายช

● นายช เริ่มออมเงินเพื่อการเกษียณเมื่ออายุ 45 ปี หรือหลังจากนายก 10 ปี โดยออมเงินปีละ 12,000 บาทเท่ากับนายก แต่ออมนานกว่าโดยออมเป็นเวลา 15 ปี จนอายุ 60 ปีที่อัตราดอกเบี้ย 5 % เท่ากัน ตอนเกษียณนายชจะได้เงินทั้งหมด 258,943 บาท

● ใส่เงินเป็นงวดๆทุกปี เปิดตาราง B ดู Future Value of Annuity Factor ที่อัตราดอกเบี้ย 5 % ต่อปี เป็นเวลา 15 ปี เท่ากับ 21.578 ดังนั้นเงินออมปีละ 12,000 บาทของนายชนั้น ลุ้นปีที่ 15 จะได้เงินจำนวน 258,936 บาท ($12,000 \times 21.578$)

ผลสรุป

● นายก ใช้เวลาออมเงินทั้งหมด 10 ปี คิดเป็นเงิน 120,000 บาท ($12,000 \times 10$) เมื่อถึงวัยเกษียณจะได้เงินจำนวน 313,796 บาท

- นาย ข ออมเงินจำนวนทั้งหมด 180,000 บาท ($12,000 \times 15$) เป็นเวลา 15 ปี ตอนเกษียณจะได้เงินจำนวน 258,936 บาท

- จะเห็นว่า ขณะที่นาย ก นั้นออมเงินจำนวนน้อยกว่านาย ข แต่เริ่มต้นออมเร็วกว่า 10 ปีที่อัตราดอกเบี้ยเท่ากัน ผลคือ เมื่อถึงวัยเกษียณกลับได้เงินมากกว่านาย ข ที่ออมเงินด้วยจำนวนมากกว่า แต่เริ่มต้นออมช้ากว่า

ตารางเปรียบเทียบ

รายละเอียดการออม	นาย ก	นาย ข
เริ่มต้นออมเงินเมื่ออายุ	35 ปี	45 ปี
หยุดออมเงินเมื่ออายุ	45 ปี (แต่ไม่ได้ถอนเงินออก)	60 ปี
จำนวนเงินที่ออม	ปีละ 12,000 บาท เป็นเวลา 10 ปี ($12,000 \times 10$) 120,000 บาท	ปีละ 12,000 บาท เป็นเวลา 15 ปี ($12,000 \times 15$) 180,000 บาท
จำนวนเงินเมื่ออายุ 60 ปี	313,796 บาท	258,936 บาท

จะเห็นได้ถึงความน่าอัศจรรย์ของเวลาและอัตราดอกเบี้ยทบต้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเวลาเป็นสิ่งที่สำคัญมากในการวางแผนออมเงินเพื่อเกษียณของคุณ ซึ่งสรุปได้ว่า ยิ่งเริ่มเร็วยิ่งดี ต่อชีวิตหลังเกษียณมากขึ้นเท่านั้น

3. สุขภาพจิตในวัยหลังเกษียณ

หากคุณต้องการมีความสุขและมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีในวัยเกษียณ คุณจะต้องให้ความสำคัญกับการมีเงินที่สะสมไว้ใช้ด้วย และต้องพยายามทำจิตใจให้สดชื่นแจ่มใสควบคู่กันไป เพื่อให้พร้อมรับกับความเปลี่ยนแปลงต่างๆที่จะเกิดขึ้น

4. ลืมคิดถึงเรื่องอัตราเงินเฟ้อ

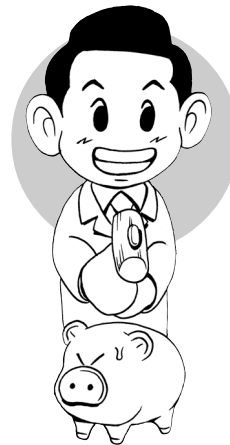
สินค้าทุกอย่างนั้นราคาจะสูงขึ้นตลอดระยะเวลา ถ้าคุณต้องการจะมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีเหมือนเดิม คุณต้องคิดถึงเรื่องเงินเฟ้อด้วย เพราะในจำนวนเงินเท่าเดิมของคุณนั้น คุณจะซื้อสินค้าที่คุณเคยซื้อได้ในจำนวนที่น้อยลง ซึ่งทำให้สินค้าราคาสูงขึ้น อำนาจในการซื้อที่ลดน้อยลงนั้นเป็นสิ่งที่คุณอาจจะปรับตัวได้ลำบาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งตอนที่คุณไม่ได้ทำงานและไม่มีรายได้เข้ามาแล้ว ดังนั้นในการวางแผนการเงินจึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับอัตราเงินเฟ้ออีกปัจจัยหนึ่ง

5. สะสมเงินแต่ละเดือนจำนวนน้อยเกินไป

คนจำนวนมากนั้นมักจะคิดถึงการจัดเก็บใช้สอยในปัจจุบันมากกว่าเก็บไว้ใช้ระยะยาวในอนาคต คุณจะต้องมีวินัยในการเก็บเงินเพื่อการเกษียณไว้ทุกๆเดือน อย่างน้อยที่สุดควรจะเป็นเงินในจำนวนที่คุณคิดว่าพอเพียง

6. นำเงินสะสมเพื่อการนี้ไปลงทุนในเครื่องมือลงทุนที่ได้ผลตอบแทนน้อย

เช่น การที่คุณสะสมเงินไว้ทุกๆเดือนในบัญชีออมทรัพย์ซึ่งให้ผลตอบแทนน้อยหรือดอกเบี้ยต่ำ ซึ่งจะทำให้คุณเสียโอกาสในการนำเงินก้อนนี้ไปใช้ลงทุนเพื่อผลตอบแทนที่ดีกว่า ซึ่งหมายถึงจำนวนเงินที่มากขึ้นสำหรับใช้ในวัยเกษียณ และส่งผลให้ชีวิตความเป็นอยู่ในวัยหลังเกษียณของคุณดีขึ้นนั่นเอง อัตราผลตอบแทนที่แตกต่างกันเพียง 1 หรือ 2 % นั้นสามารถส่งผลให้เงินก้อนที่คุณจะได้รับนั้นต่างกันเป็นจำนวนมากได้ ซึ่งคุณอาจจะแบ่งเงินไว้เป็นส่วนๆก็ได้ เช่น ส่วนหนึ่งลงทุนเพื่อผลตอบแทนที่สูงหน่อย และอีกส่วนหนึ่งอาจจะรับผลตอบแทนที่ต่ำลง แต่มีความเสี่ยงน้อย

§๘๐๔๒๒๒๒๒๒๒๒ 87

การวางแผนเพื่อการเกษียณนั้นเป็นสิ่งสำคัญ เพราะจะช่วยให้คุณมีชีวิตที่สบายในวัยเกษียณ แม้ว่าคุณอาจจะไม่ได้ต้องการเงินเป็นจำนวนมากหลายๆ ล้านบาทสำหรับชีวิต แต่อย่างน้อยที่สุดคุณจำเป็นต้องมีเงินจำนวนพอสมควรที่จะดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุขและเป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้

